

kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi

## **LAUSUNTO YVA-OHJELMASTA, ROKAMO – NÄLKÄMÄ TUULIVOIMAHANKE, KEMIJÄRVI**

Suomen Voima Oy suunnittelee Kemijärvelle tuulivoimahanketta, jonka vaikutusalue ulottuu myös Sallaan ja Pelkosenniemelle. Hankkeessa suunnitellaan enintään kahdeksaa (8) tuulivoimalaa, joiden yksikköteho on 7–10 MW ja kokonaiskorkeus on enintään 300 m. Hankkeen sähkönsiirto on suunniteltu toteuttaa noin 29 km pituisella 110 kV:n voimajohdolla tuulivoimala-alueelta Kemijärven Isokeron sähköasemalle.

Rokamo-Nälkämä tuulivoimahanketta suunnitellaan Kemijärven kaupungin alueelle Pieni Nälkämävaaran, Väливаaran ja Rokamovarvikon alueille. Tuotantoalue sijaitsee noin 22 kilometriä koilliseen Kemijärven keskustaaajamasta. Tuotantoalue rajautuu Kemijärven ja Sallan kuntarajaan. Sallan keskustaaajamaan matkaa tuotantoalueelta on noin 32 kilometriä. Isohalmeen pienkylä sijaitsee noin 4,5 kilometrin päässä Sallan kunnan puolella.

Lähin kyläasutus, Kursu, sijaitsee myös Sallan kunnan puolella noin 11 km päässä. Tuulivoimahanke muodostuu tuotantoalueesta ja sähkönsiirrosta. Tuotantoalue koostuu korkeintaan kahdeksasta (8) tuulivoimalasta, joiden yksikköteho on 7–10 MW ja vuotuinen sähköntuotanto noin 80 MW. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä, napakorkeus enintään 200 metriä ja lavan pituus enintään 100 metriä. Tuulivoimaloiden lisäksi tuotantoalueelle rakennetaan sähköasema sekä tarvittavat huoltotiet ja maakaapelointi voimaloiden välille. Tuulivoimantuotantoalueen laajuus on noin 2000 hehtaaria (ha). Tuotantoalue Pieni Nälkämävaaran, Väливаaran ja Rokamovarvikon alueilla sijoittuu topografialtaan vaihtelevalle alueelle, jossa korkeimmat vaarat kohoavat n. 270 metriin ja matalimmat alueet Kutuojan varrella sijoittuvat n. 190 metrin korkeustasolle. Tuotantoalueen metsät ovat voimakkaasti ojitettuja ja metsätalouden muovaamia. Tuotantoalueelle sijoittuu myös avoimia suoalueita.

Uuteen maastokäytävään sijoittuvan sähkönsiirron osuus sijoittuu pääosin suljettuun metsämaisemaan, ympäröivän maaston matalimpia alueita myötäillen. Linjaus halkoo muutamia pienialaisia hakkuualoja ja sivuaa suppeaa suokohdetta ennen liittymistä Isokero-Kursu 110 kV voimajohdon rinnalle. Uuden maastokäytävän osuudella sähkönsiirtoreitti risteää 2–3 kertaa nykyisten metsäteiden ja ajourien kanssa. Uusi sähkönsiirtoreitti sijoittuu pääosin nykyisen voimajohdon pohjoispuolelle. Voimajohdon ympäristö on pääosin suljettua metsämaastoa, johon olemassa oleva voimajohto

muodostaa avoimen tilan. Sähkönsiirtoreitti yhdessä nykyisen voimajohdon kanssa sijoittuu paikoin pienialaisille avoimille suoalueille ja ylittää muutamia metsäteitä. Nykyinen voimajohto ja uusi sähkönsiirtoreitti sivuavat seuraavia vesistöjä: Mikonjärvi, Ala-Mikonjärvi, Keihäsjärvi. Puikkolan kohdalla uusi sähkönsiirtoreitti siirtyy nykyisen voimajohdon eteläpuolelle Isokeron sähköasemalle saakka. Tällä voimajohdon eteläpuolisella osuudella voimajohto ja uusi sähkönsiirtoreitti sivuaa Heinälampea sekä ylittää Kotajärven kaksi lahdelmaa. Myös tällä osuudella voimajohto sijoittuu metsäiseen maisemaan, jota elävöittää myös pienet suoalueet ja hakkuualueet. Sähkönsiirtoreitin varrelle sijoittuu vähäisesti asutusta ja loma-asutusta. Eniten asutusta sähkönsiirron läheisyydessä on Puikkolan kylän ympäristössä. Tuulivoimaloiden lisäksi alueelle rakennetaan sähköasema, tarvittavat huoltotiet ja maakaapelointi voimaloiden välille.

Kemijärven kaupungin mielestä uuden voimajohtolinjan rakentaminen ei ole ensisijaisesti paras ratkaisu, vaan tuulivoimalat tulisi liittää jo olemassa olevaan Nuolivaaran tuulivoimapuistolta lähtevään sähköverkkoon. Hankkeiden keskinäinen sijaintiero on pieni, joten uutta linjaa ja sähkön siirtolinjan alle jäävää metsää ja maapohjaa tarvittaisiin huomattavasti vähemmän. Lisäksi ratkaisu tuo myös kustannustehokkuutta rakentamisen osalta.

Hankkeen liittyvä liikenne syntyy tuulivoimaloiden perustusten osien sekä tieverkon, että asennuskenttien rakentamiseen tarvittavien maa-aineisten kuljetuksista. Tuulivoimaloiden osat (tornit, konehuoneet ja lavat) kuljetetaan maanteillä erikoiskuljetuksina. Tuulivoimaloiden rakentamisessa tarvittavat osat sekä pystytyskalusto kuljetetaan rakennuspaikoille todennäköisesti Kemin tai muun länsirannikon sataman kautta. Kuljetusmatka Kemin satamasta tuotantoalueelle on noin 260 kilometriä. Yksittäisen voimalan rakentaminen edellyttää 12–14 erikoiskuljetusta sekä lisäksi tavanomaisia kuljetuksia. Yhteensä voimalaa kohden tarvitaan osien, varusteiden ja tarvikkeiden kuljetuksiin 30–100 rekka-autokuormaa riippuen voimalatyypistä.

Materiaalikuljetukset ajoittuvat pääsääntöisesti kesämatkailunajankohtaan ja kulkevat Kemijärven kaupungin läpi. Ajojärjestelyt vaativat yleensä kaupungin pääverkon ja katualueiden toimintojen uudelleen järjestelyjä samalla rasittaen kaupungin katuverkkoa. Kuljetusten suunnittelussa tulee huomioida katuverkoston kestävyys. Kuljetus aikataulujen suunnittelussa tulee huomioida Kemijärven kaupungin matkailun voimakas kehittyminen ja matkailijavirtojen liikkuminen kaupunkialueella.

Tieverkoston ja asennuskenttien rakentamiseen tarvitaan kiviaineksia keskimäärin noin 0,5 metrin vahvuiset kerrokset ja työskentelyalueiden rakentamiseen noin 1,0 metrin

rakenteelliset murske ja louhekerrokset. Yhteensä kiviaineksia tarvitaan maaperältään hyvissä olosuhteissa noin 6 000–8 000 m<sup>3</sup> voimalaa kohti, mikä vastaa noin 250 rekka-autokuormallista. Näiden lisäksi tulevat muiden työkoneiden kuljetukset sekä työntekijöiden henkilöliikenne. Näin suurten materiaalivirtojen siirtely aiheuttaa luonnolle moninaisia lyhytaikaisia vaikutuksia. Kemijärven kaupunki toteaa, että alueen pölynsidontaan tulee kiinnittää erittäin suurta huomiota ja tehdä tarpeeksi kattava liikennesuunnitelma pölyvaikutusten minimoimiseen. Liikenteestä tuleva pöly on hienojakoista ja leviää tuulen mukana laajoille alueille ja haitaten eritoten alueen luonnossa liikkuvia kuntalaisia, poroja sekä muita eläimiä.

Kemijärven kaupunki pitää uusiutuvan energian lisäämistä tärkeänä, mutta korostaa, että hankkeen vaikutukset matkailuun, maisemaan, luontoon, poronhoitoon, muihin elinkeinoihin sekä asukkaiden elinympäristöön on arvioitava kattavasti. Kemijärven keskusta on kaupungin matkailun kehittämisen kannalta yksi keskeisistä kehittämiskohteista. Sen merkitys paikallistaloudelle ja aluetta hyödyttävälle elinkeinolle on merkitsevä.

Voimaloiden korkeudet vaikuttavat erittäin voimakkaasti alueelta tulevien heijastumien lisääntymisenä Kemijärven keskustaajaman ja lähistön kyllien suuntaan.

Tuulivoimaloiden näkyminen vaikuttaa matkailun näkökulmasta negatiivisena ilmiönä ja haittaa siten alueen matkailluista kehittämistä.

YVA:ssa tulee ottaa erittäin tarkoin huomioon alueella olevan porotalouden ja muiden luontaiselinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset ja on turvattava poronhoitoon olennaisesti vaikuttavien toimenpiteiden laaja tarkastelu. Lisäksi on neuvoteltava paliskuntien ja poronomistajien kanssa sekä haettava toiminnan jatkamisen kannalta järkeviä ratkaisumalleja.

YVA-ohjelmassa todetaan, että vaikutukset matkailuun on arvioitu vähäisiksi. Kemijärven kaupunki kuitenkin painottaa, että matkailun elinvoima perustuu Kemijärven matkailualueiden luonnonrauhan, hiljaisuuden ja kansallispuistojen läheisyyden tarjoamaan imagoon. Tuulivoimaloiden mahdollinen näkyminen olemassa oleville ja suunnitelluille matkailua tukeville alueille voi vaikuttaa matkailijoiden kokemukseen ja alueen vetovoimatekijöihin. Vaikka ohjelmassa todetaan vaikutusten olevan vähäisiä tai kohtalaisia, on varmistettava, että arvioinnissa huomioidaan myös matkailuelinkeinon pitkän aikavälin kehitysedellytykset. Kaupunki edellyttää yksityiskohtaisia näkyvyysanalyysseja kaupungin matkailualueilta.

Luontovaikutuksissa on huomioitava alueen monimuotoinen luonto ja uhanalaiset lajit. Arvioinnin tulee perustua kattaviin selvityksiin sekä varovaisuuden periaatteeseen.

Lisäksi on arvioitava vaikutukset muihin paikallisiin elinkeinoihin, kuten metsätalouteen ja metsästykseen, jotta kokonaiskuva hankkeen vaikutuksista alueen elinvoimaan muodostuu.

### **Johtopäätökset**

Kemijärven kaupunki edellyttää, että YVA-selostuksessa arvioidaan seuraavia seikkoja tarpeeksi laajasti ja monipuolisesti:

1. Arvioidaan perusteellisesti hankkeen vaikutukset Kemijärven matkailuun ja matkailuelinkeinon kehitykseen.
2. Toteutetaan kattavat melu-, välke- ja näkyvyysmallinnukset, jotka huomioivat myös Kemijärven puoleiset alueet ja matkailuinvestoinnit.
3. Analysoidaan matkailijoiden kokemuksiin kohdistuvat vaikutukset sekä pitkän aikavälin imago-vaikutukset matkailun kehitykselle kaupungin alueella.
4. Selvitetään hankkeen vaikutukset kiinteistöjen arvoon, asumisviihtyvyyteen, poronhoitoon, luonnon monimuotoisuuteen ja muihin elinkeinoihin kattavasti ja perusteellisesti.
5. Selvitetään vaikutukset linnustoon, mukaan lukien muuttoreitit ja pesimäalueet
6. Selvitetään mahdolliset vaikutukset Natura 2000 -alueisiin ja muihin suojelukohteisiin.
7. Tehdään kattava sosioekonomisten vaikutusten arviointi.
8. Selvitetään mahdollisuuksia paikallisten yritysten osallistumiseen rakentamis- ja huoltovaiheessa.

### **Yhteistyö ja vuorovaikutus**

Kemijärven kaupunki toivoo tiivistä vuoropuhelua hankkeen edetessä. Erityisesti kaupungin matkailutoimijoiden, kaupungin elinkeinopalveluiden ja alueen asukkaiden osallistaminen jatkosuunnitteluun on tärkeää.

Kemijärvi 20.10.2025

KEMIJÄRVEN KAUPUNGIN KAUPUNGINHALLITUS

Dina Solatie  
kaupunginjohtaja